Ao. 1854. Zaturdag, — No. 42. 8 April.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1854.

3 April. Van de slavin *Annette*, geboren in 1822, dochter van *Beatrice*, en haar kind *Maria*, geboren in 1845; toebehoorende aan C. van Thol.

» » Van het slavenkind *Rudolf*, geboren in 1841, zoon van *Caro*; toebehoorende aan C. M. Rhijnsberg.

» » Van de slaven *Josephina*, geboren in 1837, *Pietje*, geboren in 1840 en *Adolphina*, geboren in 1844, allen kinderen van *Jetta*; toebehoorende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements - Secretaris,

E. A. van EMDEN.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1854.

5 April. Van den slaaf *Wiel*, geboren in 1803, waarvan de moeder onbekend is; toebehoorende aan plantagie *Zeezigt*, divisie *boven Cottica en Perica*.

» » Van den slaaf *Jan*, geboren in 1832, zoon van *Cornelia*; toebehoorende aan den boedel Frans van Meijerhoff.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements - Secretaris,

E. A. van EMDEN.

Tweede afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 5 *April* 1854.

Alzoo S. Soesman Jr. Administrateur der plantagie *Landlust en Twistrust*, zich tot het Gouvernement heeft gewend, met versoek om de slavenmagt van die plant. van den naam van dat Effect af- op dien van plantagie *Mon Trésor*, te doen overschrijven.

Zoo worden degenen die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,

[5251] E. A. van EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 5 *April* 1854.

(5261) Alzoo de Administrateuren van plantagie *Nieuw Levant*, zich tot het Gouvernement hebben gewend, met verzoek om de slavenmagt van die plantagie, van den naam van dat Effect af, op dien van plantagie *La Rencontre*, te doen overschrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements - Secretarie te doen.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements - Secretaris,

E. A. van EMDEN.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan, dat zich uit de stad en hare omstreken hebben verwijderd:

Op den 3 April ll. de slaaf *Abraham*, aankomende M. L. Finsij nom ux. bekend staande ten name van Abm. Fernandes, Jr.

Op den 6 April de slavin *Alijda*, aankomende M. Hiemcke.

terwijl sedert 1o. Januarij ll. nog als afwezig zijn opgegeven:

1o. De slaaf *Karel*, aankomende Jacq. A. Jacott.

2o. De slaaf *Toontje*, aankomende H. Stenhuijs.

3o. De slaaf *Martinus*, aankomende den minderj. Sal. de la Parra.

4o. De slavin *Gracia* of *Helena*, aankomende den minderj. W. Knight.

5o. De slaaf *William*, aankomende J. P. Mencke.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834, G. B. No. 1, vastgesteld.

Paramaribo, den 7 *April* 1854.

De Procureur Generaal,

J. Æ. LISMAN.

SEQUESTERS

der plantaadje *Lodewijksburg*, bieden bij inschrijving, het hoogste bod goedgekeurd wordende, te koop aan *tegen Kontante Betaling*:

46 VATEN SUIKER,

om voor rekening en risico van den kooper binnen 8 dagen van plantaadje af te halen.

Zullende de inschrijvings-biljetten ter Griffie van het Geregtshof, tot **HEDEN MORGEN** te 9 ure worden aangenomen. (5275)

Paramaribo, den 8 *April* 1854.

De STADS - GENEESHEER zal ten zijnent, op ZONDAG den 9 dezer, des morgens te 8 uur vaceren tot het doen van *gratis* **VACCINATIE**.

Paramaribo, den 7 *April* 1854.

Nieuwstijdingen.

PARAMARIBO, den 7 April 1854.

Ingevolge een rapport van den Officier van Gezondheid der 1e. klasse belast met de directie van de Geneeskundige dienst, dd. 4 April ll., waren er in het geheel, van de schepelingen der oorlogs-bodems in 's Rijks hospitaal alhier, behandeld 138 tijphus-lijders; waarvan overleden 24, terwijl nog 17 aldaar als reconvalescent aanwezig waren; —en was de ziekte sedert eenige dagen niet meer waargenomen, terwijl de laatst ingekomen schepelingen, aan tusschenpozende koortsen lijdende, waren.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld, om het navolgende door de heeren J. A. Muller Iz., Stads-Geneesheer, B. Weijl, Stads-Heelmeester en Dr. J. J. Juda, Leden der Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt, aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur ingediend rapport, aan onze lezers mede te deelen.

Aan Zijne Excellentie
den Heer Gouverneur
van Suriname.

Paramaribo, den 4 *April* 1854.

De ondergeteekenden door Uwe Excellentie uitgenoodigd zich naar het Militaire Hospitaal te begeven, ten einde een onderzoek te doen, naar den toestand en het karakter der aldaar heerschende ziekte, hebben de eer Uwe Excellentie te melden, dat zij zich van haren taak hebben gekweten.

Ofschoon er op het oogenblik dat zij zich daarhenen begeven hebben geen groot aantal lijders aanwezig waren, hebben zij toch uit de twee secties welke zij hebben bijgewoond en de eene zieke welke ook aan deze noodlottige ziekte bezweken is, genoegzaam kunnen oordeelen over den aard en het karakter dezer ziekte.

En genoemde lijder, welke in het laatste tijdperk verkeerde, en de secties vooral hebben duidelijk bewezen dat de ziekte de typhus abdominalis is, immers hebben zij in beide secties de intestina crassa, van het coecum af tot aan het ondereinde van het nederdalende gedeelte door die eigenaardige veranderingen, als geinfiltreerde plaques, ulceraties en zoo meer aangedaan gevonden, veranderingen welke aan de typhus abdominalis eigen zijn, terwijl de maag, ofschoon bij den eenen lijder zeer ontstoken en hier en daar met ulcera aangedaan echter met een dikke laag van slijmerige gal was overdekt, en niet met die zwarte stof welke aan de geele-koorts eigen is; de maag van den anderen lijder was even zoo met dezelfde stof overdekt, doch hier hadden wij geene belangrijke aandoening, alléén waren de fijne vaten opgespoten; ook de overige ingewanden als heriens welke normaal waren; het hart fletsch doch van gezonde spieren voorzien; longen gezond, lever bij den eenen lijder voor een gedeelte verweekt, nieren gezond, dunne ingewanden normaal, ook de oogen welke in aanmerking komen, volstrekt niet geinsicieerd.

pleiten voor die ziekte. Ook de brakingen van den lijder welke wij nog hebben kunnen zien bevatteden niet die eigenaardige zwarte stof aan de geele koorts eigen, maar was zuiver gal.

Wat de toestand van de lijders nog aanwezig, aangaat; moeten wij zeggen, dat deze op het oogenblik gelukkig te noemen is; immers waren allen op den een'-na waarvan wij al melding hebben gemaakt convalescent; in de laatste 6 dagen zijn er ook niet meer bijgekomen, althans niet met die ziekte behebt. Wij koesteren de hoop, dat de ziekte spoedig zijn einde zal bereiken; de bevolking zal er niets voor te vreezen hebben; aangezien deze ziekte niet in de tropische gewesten te huis behoort, hier hoogst zeldzaam voorkomt, en zich waarschijnlijk niet door middel van 't atmospheer zal voortplanten; het is van de *Heldin* op de *Sindoro* en de *Arend* overgeplant, doordien het eene volk met het andere in onmiddellijke aanraking zijn geweest, terwijl de ondervinding geleerd heeft, dat juist vreemdelingen welke slechts voor korten tijd op eene plaats zijn aangekomen, en jonge krachtige menschen het meest voor deze ziekte praedispositie hebben; de vrees die er onder het volk geweest is, alsmede de ophooping van zoo vele menschen, zullen niet weinig bijgedragen hebben om die ziekte tot die hoogte te voeren, en zoo de sterfgevallen te vermeerderen; nu het volk gedebarqueerd is, en meer afleiding heeft, zal de ziekte ook gaan afnemen.

Verslag nopens het onderzoek naar den toestand der in het afgeloopen jaar alhier aangekomen Portugesche emigranten.

(*Vervolg van ons vorig No.*)

Alhoewel de Commissie getracht heeft eenige bepaalde oorzaak te ontdekken, waaraan de, op plantage *Katwijk* ondervondene tegenspoeden zijn toeteschrijven, is zij daarin evenwel niet geslaagd. Zij vermeent nogtans eenige gegronde gissingen te mogen maken, die welligt eenig licht hierover kunnen verspreiden. Als zoodanig komt bij haar in aanmerking:

1. De eigenaar dezer plantage heeft de door hem aangenomene Madeirianen, het laatste gekregen, en het laat zich dus denken, dat hij er velen heeft bekomen, die men begrepen heeft voor de plantagien *Boxel* en *Susanna'sdaal* niet te kunnen gebruiken. Neemt men daarbij in aanmerking, wat die menschen aan boord hadden geleden, dan laat het zich verklaren, dat verscheidene hunner niet in staat zijn geweest de ziekte door te staan, die hunne reeds ondermijnde krachten, in weinige dagen geheel wegnam.

2. Het is van algemeene bekendheid, dat *Katwijk* eene koffij plantage is, waarvan de negermagt sedert het laatst van de maand Mei 1853 naar elders is overgebragt, terwijl die negers ongeveer sedert de maand October 1852 weinig of niets meer hebben gedaan. De gronden waren dus geheel verwaarloosd en kunnen niets anders meer geweest zijn dan wildernis. De in bewerking zijnde achterlanden dezer plantage zijn op nagenoeg 1½ uur afstands van de gebouwen verwijderd en de arbeider heeft dus per dag 3 uren aan gaan en komen noodig, langs een pad, dat bij de vallende regens aan een' modderpoel gelijk staat. Dit was dus geene onderneming om met nieuw aangekomen vrije arbeiders uit een ander klimaat, te beginnen, die, wanneer zij op hunne werkplaatsen waren aangekomen, gras en onkruid te verwerken vonden, dat mans hoogte had bereikt, en waarin velen toch nog zoo ijverig zijn geweest, dat zij halve werktaak hebben afgedaan. Het kan dus geene verwondering baren, dat zij dit niet lang hebben kunnen volhouden en het is meer dan waarschijnlijk dat de meesten zich overwerkt hebben, zoo als ook de verschijnselen hunner ziekte doen vermoeden.

3. In den eersten tijd is welligt te groote toegevenheid met deze menschen gebruikt en zijn zij daardoor niet genoegzaam genoodzaakt tot die reinheid, welke in dit klimaat als een hoofd-vereischte voor het behoud der gezondheid is aantemerken. Voegt men daarbij de morsigheid waarin zij op het schip hebben geleefd, zoo zal men ligtelijk kunnen begrijpen dat bij verwaarloosde reiniging der huid en altijd bedekt met dezelfde vuile kleeding, de vatbaarheid voor gevaarlijke ziekten in den hoogsten graad moest bestaan.

4. Van eenen zeer schadelijken invloed op het moreel dezer menschen, kan het gedrag van hunnen bovenvermelden landgenoot, Manuel Pestana, zijn geweest. Die man toch schijnt verscheidenen te hebben bedreigd, dat zij ziek zouden worden en niet weder zouden herstellen, en ongelukkigerwijze zijn juist een paar die aldus zouden bedreigd zijn het eerst gestorven.

Bij ondervinding weet men hier bij onze negers, hoe noodlottig het bijgeloof aan zoodanige voorspellingen [gelijkstaande aan het bijna overal bestaande denkbeeld omtrent het kwade oog] kan werken, daar dit niet selden reeds voldoende is, om den moed geheel ter neder te slaan en eene volkomene wegkwijning ten gevolge te hebben.

Overeenkomstig het voornemen van den eigenaar der plantage *Katwijk*, zijn op den 15 Januarij ll. van daar naar de suikerplantage *Lunenburg*, gelegen aan de rivier *boven Cottica*, overgebragt 27 Madeirianen, waarvan zijn overleden 5. De aldus nog aanwezige 22, bestaan uit:

1 man naar gissing oud 45 jaren.
4 mannen » » van 20 tot 30 jaren.
4 vrouwen » » » 25 » 30 »
2 jongens » » » 18 » 20 »
4 » » » » 10 » 14 »
1 » » » » 5 jaren.
1 zuigeling van het mannelijk geslacht.
1 meisje naar gissing oud 12 jaren.
4 » » » » 2 tot 5 jaren.

De overledenen waren:

1 man oud naar gissing 45 a 50 jaren, ziekelijk en met dikke beenen.
1 vrouw oud naar gissing 30 a 40 jaren, aan koortsen.
1 jongen oud naar gissing 14 jaren, uitteering.
1 » » » » » 10 » koortsen.
1 zuigeling van 7 maanden, ziek ontvangen.

Uit aanmerking van hun kortstondig verblijf op plantage *Lunenburg*, mag men aannemen, dat de aldaar overledenen, bij hunne komst reeds ziekelijk waren, of alsdan de kiem der ziekte, waaraan zij bezweken, reeds bij zich droegen, en dat hun dood dus geenszins is toeteschrijven aan oorzaken, afhankelijk van de plaats van hun nieuw verblijf.

Bij de meesten der aldaar aanwezigen, waren de sporen hunner doorgestane ziekte, nog op den eersten aanblik sigtbaar. Ziekelijk en ellendig was hun voorkomen, velen leden nog bovendien aan zweren der beenen en voeten, die in de hoogste mate de kenteekenen droegen ontstaan te zijn, door verwaarloosde zindelijkheid, bij ontvellingen, steenpuisten, aandoening door sica's enz. De kinderen waren bleek en cachectisch; bij twee vooral waren de uitzigten op beterschap zeer duister, alsmede bij een' man, die aan vergevorderde bleekzucht (chloro-anemie) lijdende was.

Hunne kleeding was (op een paar uitzonderingen na) slordig, haveloos, en even als hunne ligchamen zeer vuil.

Niettegenstaande dit alles waren zij welgemoed, en schenen zij zich ook hier, het verlies van zoo velen hunner, niet zeer aantetrekken; er was hiervan althans geen merkbare invloed te bespeuren.

Verscheidenen waren door bovenvermelde omstandigheden niet in staat, naar het veld te gaan, doch het kostte toch nog moeite hen te bewegen, zich aan eene gepaste geneeskundige behandeling te onderwerpen.

Door tusschenkomst van den Directeur der plantage, die zich in de Curaçaosche landtaal zeer goed met hen konde onderhouden, vernam de Commissie van hen dat zij met hunne verplaatsing weltevreden en hier meer naar hun genoegen waren, dan op plantage *Katwijk*.

Voorloopig bielden zij hun verblijf in het hospitaal, terwijl bereids een blok huizen van 60 voeten lang, verdeeld in kamers van 12 voeten vierkant, voor hen werd gereed gemaakt, hetwelk zij binnen weinige dagen zouden kunnen betrekken.

In dat voorloopig verblijf was het zeer armoedig, en slechts enkelen waren van eenig slaapgoed voorzien. Twee paren leefden in concubinage, doch hadden den wensch te kennen gegeven om te hawen, zoodra een der Roomsche Geestelijken hen zou komen bezoeken, hetgeen tot hiertoe vermoedelijk om den grooten afstand nog niet gebeurd was. Lezen of schrijven was geen hunner bekend.

Er waren er, bij het bezoek der Commissie slechts 9 in het veld werkzaam en bezig met wieden en grond aangeven, welk werk zij handig en vrolijk verrigten. Van den arbeid is overigens nog niet veel te zeggen, daar zij eerst zoo kort geleden op deze plaats gekomen zijn en dus nog weinig aan het werk hebben kunnen doen. Het is echter, naar de wijze te oordeelen waarop de Commissie hen heeft bezig gezien, niet te betwijfelen of het zal hier, door den tijd even goed kunnen gaan als op plant. *Boxel* en *Susanna'sdaal*.

Zij ontbijten vóór zij naar het veld gaan, hetgeen gewoonlijk niet vóór acht uren is, en gebruiken vervolgens hun middagmaal wanneer zij in den achtermiddag van den arbeid terugkeeren.

De voeding welke hun tegen marktprijs wordt verstrekt, bestaat gemiddeld per werkend hoofd uit:

1 bos banannen, 3 pond rijst, 2½ pond gezouten visch, 2 a 3 pond gezouten vleesch in de week, buiten eenig gevogelte, dat zij nu en dan van de negers koopen.

Liefhebberij voor eene of andere uitspanning of bezigheid, buiten den werktijd, was tot hier toe nog niet bij hen opgemerkt. Aan sterken drank schijnen zij echter verslaafd te zijn, daar zelfs aankomende kinderen, dien gebruikten.

Van het hier door hen verdiende dagloon en wat daaruit door hen is kunnen worden afgedaan voor genoten kleeding en voeding kan te weinig gezegd worden, om daarvan bijzondere melding te maken.

(*Vervolg hierna.*)

Producten - Handel.

Bij inschrijving verkocht.

SUIKER.

Den 7n, 30 vaten van plant. Waterland, a 6,50 cent.

Scheepvaart.

BINNENGEKOMEN.

Den 5n. dezer, de Eng. schoener Corsair, kapt W. Connor, van Demerary.

UITGEKLAARD.

Den 6n, de Eng. schoener Lady of the Night, kapt. G. Anderson, naar Berbice, lading: 25 manden Seltserwater, 2 vaatjes Tonkaboonen 180 pond, 3 vaten Sigaren 234 pond, 20 vaatjes Saucijsjes, 6 vaatjes Boter, en uit het Entrepot: 125 roode kelders en 75 groene kelders Genever.

ADVERTENTIEN.

Societeit: *De Vriendenkring.*

Algemeene Vergadering op **HEDEN AVOND** ten *half acht* ure.

Ballotage. (5267)

A. SALOMONS,

Vendumeester,

zal op Dingsdag den 11 dezer, des namiddags om 4 uur, in het huis aan de *Kromme Elleboog straat*, laatst bewoond geweest door de Heeren KÖNIGSLÖW & d'ARTENAY, verkoopen:

Meubelen-, glas-, goud en Zilverwerk **en eene partij vreemde *GOUDEN MUNTSPECIEN.***

De goederen zullen op den verkoopdag te bezigtigen zijn. (5274)

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.